

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Ås eldreråd har møte i Ås rådhus, Lille sal

08.11.2011 kl. 10.00

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken er unntatt offentlighet eller møtet lukkes i henhold til lov. Saksdokumentene ligger til offentlig gjennomsyn på rådmannskontoret. Innkallinger og protokoller legges til gjennomsyn på servicetorget og bibliotekene, og publiseres på www.as.kommune.no.

Saksliste:

- ER-sak 13/11   11/3471   s. 3
FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2012 - 2015
- **ORIENTERINGSSAK**   s. 11
  Årsmelding 2011 for Ås eldreråd

Ås, 01.11.2011 <i>Sign.</i> Leif Sundheim Leder	Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes til Rita Stensrud, tlf. 64 96 20 03 eller e-post politisk.sekretariat@as.kommune.no. (Det sendes personlig svar på mottak av e-post. Telefonbeskjed må gis dersom svar ikke er mottatt innen rimelig tid). Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.
--	--

REFERATSAKER TIL ÅS ELDRERÅD 08.11.2011

1. Endret reguleringsplan for del av sentrum Nord, Åstorget – til uttalelse innen 05.12.2011. Fra Bygnings- og reguleringsavdelingen, Ås kommune.
2. Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid, detaljregulering for Burumskogen. Frist for spørsmål og kommentarer 11.11.2011. Fra Rambøll AS.
3. Invitasjon til nyvalgte eldrerådsledere til opplæringskonferanse 28.02.2012, på Rica Hell Hotell. Påmeldingsfrist 25.11.2011. Fra Pensjonistforbundet.
4. Hftet: "Håndbok for medlemmer i eldreråd – Eldrerådet i arbeid". Fra Pensjonistforbundet.

ÅS KOMMUNE

Ås eldreråd

ER-sak 13/11

ER-sak 13/11

FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2012 - 2015

Saksbehandler: Ellen Grepperud	Arkivnr: 145	Saksnr.: 11/3471
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Ås eldreråd	/	
Kommunalt råd for funksjonshemmede	9/11	08.11.2011
Hovedutvalg for helse og sosial	/	
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	21/11	09.11.2011
Hovedutvalg for teknikk og miljø	90/11	10.11.2011
Administrasjonsutvalget	14/11	10.11.2011
Arbeidsmiljøutvalget	/	
Formannskapet	62/11	09.11.2011
Formannskapet		23.11.2011
Kommunestyret	/	14.12.2011

Rådmannens innstilling:

1. Forslag til handlingsprogram med økonomiplan 2012-2015 vedtas.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2012 vedtas.
  - a) Skattesatsene for 2012 fastsettes lik høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2012.
  - b) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger vedtas, jf. vedlegg 9.
  - c) Forslag til kommunale avgifter vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for 2012, jf. vedlegg 10.
  - d) Opptak av ordinært lån på kr. 64.131.000 kr vedtas (serielån med avdragstid 30 år). Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil kr. 15.000.000.
  - e) Det utskrives eiendomsskatt på verker og bruk i Ås kommune med 7 promille av takstverdien.

Rådmannen i Ås, 01.11.2011

(sign.)

Trine Christensen

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret.

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet 1. gang 9.11.11

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 9.11.11

Hovedutvalg for helse og sosial 9.11.11

Hovedutvalg for teknikk og miljø 10.11.11

For behandling av de deler av saken som er aktuelle for utvalget:

- Ås eldreråd 8.11.11
- Kommunalt råd for funksjonshemmede 8.11.11

- Administrasjonsutvalget 10.11.11
  - Arbeidsmiljøutvalget 6.12.11
- Formannskapet 2. gang 23.11.11 – formannskapetets innstilling til kommunestyret
Kommunestyret 14.12.11

Vedlegg som følger saken trykt: (separat trykk sendt alle utvalg)
Handlingsprogram med økonomiplan for 2012-2015

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:
Etatenes detaljerte driftsbudsjett 2011

Utskrift av saken sendes til:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Ledergruppen
FIKS
Revisjonen

SAKSUTREDNING

Fakta i saken

Bakgrunn

Handlingsprogram med økonomiplan 2012–2015 bygger på de forutsetninger som er lagt til grunn i statsbudsjettet, samt de lokale forutsetninger som følger av gjeldende handlingsprogram og kommuneplan, befolkningsutviklingen og politiske vedtak for øvrig.

Dokumentene bygger på den prosessen som startet med økonomikonferansen med formannskapet og hovedutvalgene i mai og som fortsatte i hovedutvalgene med en diskusjon og konkretisering innenfor de respektive ansvarsområdene i august. Prosessen ble avsluttet med informasjon fra rådmannen om arbeidet med budsjett og økonomiplan i formannskapet 26.oktober.

Sak i formannskapet 8.6.2011 om arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan, samt foreløpige økonomiske rammer har vært et viktig grunnlag i arbeidet. Formannskapet fattet på møte følgende vedtak:

1. *Arbeidet med plan- og budsjettprosessen gjennomføres som beskrevet i saksutredningen.*
2. *De foreløpige økonomiske rammene for 2012 er i 1000 kr:*

<i>Sentraladministrasjonen:</i>	<i>66 128</i>
<i>Oppvekst og kultur:</i>	<i>299 815</i>
<i>Helse- og sosial:</i>	<i>224 300</i>
<i>Teknikk og miljø:</i>	<i>86 127</i>

Fra kommuneplan til handlingsprogram

Kommuneplan (2011 – 2023) er kommunestyrets overordnede styringsdokument og beskriver virksomhetenes langsiktige mål. Handlingsprogrammet med økonomiplan beskriver hvordan disse målene tenkes realisert innenfor 4-års perspektivet. Ås

kommune er en stor og sammensatt virksomhet med nærmere 970 stillinger og et driftsbudsjett på nærmere 890 mill.kr. Kommunen skal utøve roller både som forvalter av statlig lovverk, leverandør av tjenester til innbyggerne, samt være pådriver i utvikling av lokalsamfunnet. Handlingsprogrammet skal vise hvordan kommuneplanens visjon og mål skal konkretiseres, prioriteres og realiseres i et 4-årsperspektiv. For å lykkes med dette er det viktig å ha politisk fokus på de vesentligste utfordringene. Kommunestyret har definert fire områder som skal ha prioritert oppmerksomhet:

- kommunen som samfunn
- kommunen som tjenesteleverandør
- kommunens økonomi
- kommunens medarbeidere

Kommunens virksomhet måles og styres ut fra et perspektiv som balanserer oppmerksomheten mellom økonomi, kvalitet på tjenestene og medarbeidere som utfører oppgavene. Dette betyr at for å lykkes med å nå kommunens mål må vi ha

- effektiv ressursbruk
- riktig kvalitet på tjenestene
- kompetente og friske medarbeidere

Kommunens evne til å utøve en aktiv rolle som samfunnsbygger er betinget av at man lykkes på disse tre områdene. Ved å tydeliggjøre oppnådde resultater og sikre oppfølging av disse skal kommunen fokusere på de reelle utfordringene til beste for Ås kommunes innbyggere.

Hovedambisjoner i planperioden

Det er helt nødvendig at den økonomiske virkeligheten legger premissene for mål og tiltak i handlingsprogrammet. Med utgangspunkt i kommuneplan 2011 – 2023 og gjeldende handlingsprogram er følgende innsatsområder prioritert innenfor de ulike tjenesteområdene:

Oppvekst og kultur

- Utvikle kulturhuset i Ås sentrum til en sentral møteplass for kulturlivet i Ås.
- Arbeide for at barn og unge opplever helhet og sammenheng i sin læring.
- Planlegge utbygging av Solberg skole
- Ferdigstille "Skolebruksplanen" og følge opp denne.
- Gjennomgang av innhold, økonomi og struktur på SFO.

Helse og sosial

- *Ny helse og omsorgslov fra 1.1.2012 (Samhandlingsreformen)*
  - ✓ Planlegge, og gjennomføre hvordan Ås kommune vil satse og prioritere i forhold til nye oppgaver og nye muligheter.
  - ✓ Effektiv implementering av Samhandlingsreformen
- *Ny Folkehelseslov fra 1.1.2012*
  - ✓ Planlegge og gjennomføre hvordan Ås kommune skal satse og prioritere i forhold til nye oppgaver og nye muligheter.
- Planlegge utbygging av eldreomsorgen.

- Etablere et tverrfaglig samarbeid for å bekjempe fattigdom og finne tiltak som kan bidra til å redusere fattigdom i barnefamilier.

Tekniske tjenester

- Gjennomgang av tiltak for å redusere kommunens eiendomsutgifter.
- Sikre bedre utnyttelse av tildelte økonomiske rammer til bygningsvedlikehold
- Sikre bedre utnyttelse av tildelte økonomiske rammer til vedlikehold og ombygging av veilysanlegg
- Sikre bedre utnyttelse av tildelte økonomiske rammer til øvrig vedlikehold
- Implementere anbefalingene gitt i rapport om organisering av eiendomsavdelingen (K-sak 5/11).

Rådmannens stab og støttefunksjoner

Lokalsamfunnsutvikling

- Utvikle Ås sentrum gjennom følgende tiltak:
  - Utarbeide en områderegulering for Ås sentrum
  - Utarbeide en veg- og gateplan for sentrum og følge opp denne
  - Etablere fjernvarme i sentrum
  - Etablere et sentrumsforum
- Bidra i arbeidet med utforming av reguleringsplan for campus og senter for husdyrforsøk.
- Sette i gang et strategisk planarbeid med aktører i Ås sentrum og universitetet som skal resultere i mål, tiltak og handling knyttet til de næringspolitiske satsingsområdene *Utvikling av Ås sentrum og Eablering av kunnskapsbedrifter i Ås.*

Medarbeidere

- Videreutvikle en ny arbeidsgiverstrategi
- Videreføre arbeidet med helse som satsningsområde og implementering av ny IA-avtale.

Økonomi

- Analysere potensialet for innsparinger i kommunenes totale utgifter gjennom strukturelle endringer, herunder organisering av tjenester og eiendomsstruktur.
- Videreføre arbeidet med effektivisering av administrative arbeidsprosesser.
- Videreføre et høyt fokus på økonomistyring.
- Utnytte inntekspotensialet, med fokus på store inntektsposter.
- Økt fokus på innkjøp.

Service og kommunikasjon.

- Innføre fullelektronisk arkiv.
- Etablere effektive integrasjoner mellom ulike datasystemer i kommunen / Follo.

Økonomisk situasjon

Budsjettet for 2012 viser et netto driftsresultat på 0,2 %. Dette er en nedgang fra budsjett 2011 og skyldes en kombinasjon av lav vekst i frie inntekter og høy kostnadsvekst. Denne kostnadsveksten skyldes økte kostnader til lønn og pensjonsutgifter, konsekvenser av tidligere politiske vedtak, samt tiltak som følge av

nye lover og forskrifter. Rådmannen foreslår ingen nye tiltak utover dette som øker netto kostnader for kommunen. Et netto driftsresultat på 0,2 % innebærer at kommunen ikke har noen buffere til å møte uforutsette behov, og ikke kan sette av midler til fremtidige behov og investeringer. Med gjeldende budsjettforslag må det brukes av disposisjonsfondet for å få budsjettet i balanse.

Ås kommune står ovenfor store økonomiske utfordringer og har et omstillingsbehov i planperioden tilsvarende ca 20 til 30 mill. kr. Dette krever større strukturelle endringer i eksisterende tjenesteproduksjon, samt at veksten i tjenestebehov må møtes uten tilsvarende kostnadsvekst. Organisering og lokalisering av tjenester må vurderes med sikte på å øke effektiviteten. Videre må nivået på tjenester vurderes. Det er viktig at det gjøres reelle og varige innsparinger. Dersom man ikke gjør dette nå, vil utfordringene møte oss år etter år.

Noen av forslagene som fremmes vil medføre redusert bemanningsbehov på enkelte områder. Reduksjon i bemanningsbehov vil søkes løst ved at ansatte får endret arbeidssted, eventuelt andre arbeidsoppgaver.

Rådmannen vil understreke at dette arbeidet må komme i gang raskt. Det foreslås derfor allerede nå strukturelle endringer på skolesektoren. Videre har rådmannen startet opp et prosjekt med å vurdere mer effektiv bruk av administrasjonslokaler. Innen helse og omsorg vil det være høyt fokus på mest mulig effektiv implementering av Samhandlingsreformen.

Nærmere om 2012

Forslag til Handlingsprogram med økonomiplan viser at kommunens handlingsrom er svært begrenset. Likevel skal kommunen utvikle seg videre, bl.a. innføring av samhandlingsreformen, etablering av bokollektiv og dagaktivitetstilbud for personer med demente og innføring av 1,5 timer valgfag på 8. trinn. I tillegg åpnes en avdeling i Tunveien barnehage. Det er også satt av midler til utvikling av kulturhuset og fellesarealer som gater, møteplasser og grøntareal i sentrum. For å dekke nye behov som følge av den demografiske utviklingen må kommunen være i stadig omstilling.

Rådmannen foreslår besparelser og kutt på 4 % for alle etater i budsjettet for 2012. Dette vil enten være reduksjoner i forhold til rammen for 2011 eller kutt i form av at nye behov ikke kompenseres. Reduksjonene vil være krevende å realisere og vil merkes av de ansatte og brukerne. Samtidig er de strengt nødvendige for å få et budsjett i balanse. Nedenfor gis en oversikt over rådmannens forslag til besparelser.

Forslag til nye besparelser i oppvekst og kultur:

- Idrettsbarnehagen som var planlagt under Togrenda blir ikke gjennomført
- Tilbudet ved fritidsklubbene reduseres fra august 2012
- Anbudsprosessen for driften av kulturhuset tar mer tid enn forutsatt
- Biblioteket på Nordby får begrenset åpningstid
- Prisen på tilbudene ved kulturskolen økes
- Vurdere å øke antall barn i barnehagene
- Prisen på SFO økes.
- Helhetlig skoledag på Brønnerud avsluttes
- De private barnehagene har fått 99 % i stedet for 100 % av driftskostnader til kommunale barnehager i tilskudd i 2012
- Gruppestøttene ved spesialundervisningen på voksenopplæringen økes

- Åpen barnehage i sentrum blir ikke realisert
- Kutte tilsammen 6 mill. kroner i barne- og ungdomsskolene

Rådmannen mener at nedlegging av Brønnerud skole vil være nødvendig, dersom Ås kommune skal kunne få redusert kostnadene til skolesektoren uten at kvaliteten på undervisningen skal bli vesentlig redusert. Et anslag innebærer en innsparing på 4. mill. kr ved nedlegging av Brønnerud skole. Da er ikke innsparing knyttet til frigjøring av lokaler medregnet. Ved alternativ bruk av lokalene kan innsparingspotensialet være betydelig større. Dette vil utredes nærmere etter vedtak om nedleggelse er fattet.

Forslag til nye besparelser i helse og sosial:

- Sosialhjelpen konsekvensjusteres ikke
- Bidrag flyktninger konsekvensjusteres ikke
- Kjøp fra andre – barnevern konsekvensjusteres ikke
- Eldrekontakten utsettes
- Økte inntekter ved Moer sykehjem ved at eksisterende 8 dobbeltrom benyttes som langtidsplasser i stedet for korttidsplasser
- Salg av 10 langtidsplasser i 2013, reduseres til salg av 5 plasser i resten av perioden
- Ubrukte midler ved Solfallsveien og Liaveien trekkes ut av budsjettet.
- Kutter tilskudd til stillingsressurs på eldresenteret.

Forslag til nye besparelser i teknisk etat:

- Redusere energibruken med 1 mill kroner
- redusert åpningstid i svømmehallene
- Redusert vedlikeholdet ved Ås og Nordby idrettsanlegg
- Redusert vedlikehold av kommunale bygninger
- Økt gebyrsatser for behandling av private reguleringsplaner
- Redusert vedlikehold av veier i kommunen

Forslag til nye besparelser i sentraladministrasjonen:

- På sentraladministrasjonen er det lagt inn et kutt på 4 % på alle områder for hele planperioden. Dette må dekkes inn gjennom redusert tjenestetilbud og effektivisering av prosesser. For å dekke inn kuttet i 2012 vil ledige stillinger vurderes holdt vakante, driftsposter reduseres og inntekter økes. I tillegg må kutt i stillinger vurderes. Utgifter til kommunestyret og utvalgsmøter er redusert på lik linje slik at de folkevalgte inviteres til å vurdere aktiviteter som kan reduseres. Det vil bli arbeidet med tiltak for realisering av innsparingen i 2012 med sikte på å innarbeide varige innsparinger f.o.m. 2013. Som en del av dette arbeidet vil alle tjenesteytingsavtaler som kommunen har med IKS-er og andre selskaper bli revidert og priser justert i forhold til tjenester som tilbys.
- Bevilgningen til Kirkelig Fellesråd og andre trossamfunn reduseres på lik linje med kommunens besparelse på 4 %.
- Seniorpolitiske tiltak gjennomgås og det forventes å kunne endre på kriteriene slik at en innsparing kan oppnås.

Nærmere om 2013-2015

Netto driftsresultat for 2012 er på 0,2 % av driftsinntektene. I budsjettet for 2011 var netto driftsresultat 0,9 %. I de tre siste årene i planperioden vil netto driftsresultat være på mellom 0,9 % og 1,3 %. Det understrekes imidlertid at det er stor usikkerhet knyttet til både kostnader og utgifter utover i perioden og at netto driftsresultat utover i perioden kan variere betydelig ut fra relativt mindre endringer i noen av forutsetningene.

Forslag til handlingsprogram innebærer at Ås kommune må bruke av disposisjonsfond for å få budsjettet i balanse. Tilsammen er det de tre første årene i planperioden budsjettert med bruk av 13,5 mill. kr av disposisjonsfond. Først i 2015 kan man igjen avsette til disposisjonsfond. Dette understreker behovet for en stram økonomistyring og at enkelte tjenestekområder må redusere tjenestetilbudet for å sikre økonomisk balanse.

Konklusjon

Forslaget til handlingsprogram med økonomiplan viser at Ås kommunes handlingsrom er svært begrenset.

Budsjettet for 2012 viser et netto driftsresultat på 0,2 %. Dette betyr at kommunen ikke har noen buffere til å møte uforutsette behov, og ikke kan sette av midler til fremtidige behov og investeringer. Med gjeldende budsjettforslag må det brukes av disposisjonsfondet for å få budsjettet i balanse.

Ås kommune står ovenfor store økonomiske utfordringer og har et omstillingsbehov i planperioden tilsvarende ca 20 til 30 mill. kr. Dette krever større strukturelle endringer i eksisterende tjenesteproduksjon, samt at veksten i tjenestebehov må møtes uten tilsvarende kostnadsvekst. Organisering og lokalisering av tjenester må vurderes med sikte på å øke effektiviteten. Videre må nivået på tjenester vurderes. Det er viktig at det gjøres reelle og varige innsparinger. Dersom man ikke gjør dette nå, vil utfordringene møte oss år etter år.

Rådmannen vil bemerke at foreliggende handlingsprogram også legger til rette for at kommunen kan utvikle seg videre, bl.a. innføring av samhandlingsreformen, etablering av bokollektiv og dagaktivitetstilbud for personer med demens, innføring av 1,5 timer valgfag på 8. trinn, opprettelse av ny avdeling i Tunveien barnehage, samt utvikling av kulturhuset og Ås sentrum.

Rådmannen anbefaler ovennevnte forslag til besparelser og at forslag til handlingsprogram med økonomiplan 2012-2015 vedtas.

ORIENTERINGSSAK

ÅS ELDRERÅD

ÅRSMELDING 2011 (Forslag)

Rådets sammensetning:

Medlemmer	Varamedlemmer
Leif Sundheim, leder	Ragnhild Skiaker
Inger Sandfeld	Trygve Roll-Hansen
Ragnhild Lund, nestleder	Kjell Westengen
Per Eivind Killingmo	Ingrid Langdalen
Gunnar Kvande-Pettersen	Even Haugland
Bjørge Texmo	Egil Ekeberg
Inger Ekern	Jorunn Nordli

Sekretær for Ås eldreråd: Rita Stensrud

Eldrerådet er et lovpålagt organ i alle kommuner og skal gi uttalelser i alle saker som angår eldre, og være en del av grunnlaget for de avgjørelser som fattes i hovedutvalgene, formannskapet og kommunestyret. Eldrerådet skal opptre tverrpolitisk og uavhengig.

Ås eldreråd har i 2011 hatt 7 møter og behandlet xx nummererte saker. Noen eldrepolitiske temaer er tatt opp som drøftingssaker og saker til orientering.

Saker behandlet i 2011

11.1.2011

Seniorkontakt i Ås kommune

Ås kommunestyre vedtok 15.12.2010 å opprette en stilling som eldrekontakt (senere kalt seniorkontakt av administrasjonen) fra 1.05.2011. Eldrerådet har flere ganger pekt på behovet for en slik stilling og kom med innspill til stillingsbeskrivelsen.

Seniorkontakten skal arbeide for bedre livskvalitet, fysisk og mental helse og forebygge sykdommer og skader. Alle over 80 får tilbud om besøk og de som ikke ønsker besøk melder fra om det. På første besøk kartlegger seniorkontakten bolig, kosthold, fysisk aktivitet og helse, gir råd om ernæring, helse og tiltak for å gjøre boligen tryggere. Avdekker seniorkontakten behov for hjelpetiltak, må brukeren kontakte rette vedkommende i kommunen. Brukeren tilbys oppfølgingsmøter etter behov, minst en gang årlig.

Høring: Forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov

Ås eldreråd uttalte at aldersbestemt medfinansiering er diskriminering av en stor pasientgruppe og vil sterkt fraråde en slik modell fordi det kan gi dårligere tilbud til denne gruppen ved stram økonomi i kommunen.

Årsmelding 2010

Eldrerådet vedtok med mindre endringer forslaget til årsmelding for 2010.

15.2.2011

Kriterier for bruk av flersengsrom på Moer sykehjem

Da sykehjemmet var nytt kunne kommunen leie ut ledige rom, men nå er etterspørselen etter rom så stor at alle rom brukes av innbyggere i kommunen og på noen rom er det to pasienter. Eldrerådet sluttet seg til rådmannens kriterier for tildeling av plass på flersengsrom/ekteparrom, men understreket at det er et viktig kriterium at begge aksepterer å bo sammen.

22.3.2011

Eldredagen 2011

Eldrerådet vedtok å markere eldredagen lørdag 1. oktober. En gruppe ble etablert for gjennomføring av arrangementet: Leif Sundheim, Inger Ekern og Trygve Roll-Hansen.

Rullestoladkomst til Kroer kirke

Ås eldreråd hadde mottatt forslag til bygging av rampe langs kirkens sydvegg til uttalelse, og så behovet for en slik rampe. Langs kirkens sydvegg ligger en gravrekke med avstand fra kirkemuren til gravstøttene på 2,6m - 3m. og det vil bli ca. 70cm fra nærmeste støtte/grav til rampen. Ved å bygge en slik rampe som skissert vil en blokkere gangveien langs kirkens sydside hvis en ikke da skal trække inn over "aktive" graver. En bæreprosjekt blir nærmest umuliggjort.

Ås eldreråd ba om at saken utsettes og at det utarbeides alternativt forslag med for eksempel en heisinnretning i sydvesthjørnet, mellom våpenhuset og kirkens vestvegg. En slik løsning ville vel verken bli dyrere eller arkitektonisk dårligere

3.5.2011

Orientering om Kretsløp Follo

Teknisk sjef Arne Øyhus orienterte om samarbeidet mellom Follo-kommunene om renovasjon fra og med høsten 2011. Husstandene blir bedt om kildesortering slik at papir kommer i en beholder og restavfall, inkludert plast, legges i en annen beholder. Det blir satt ut en normalstørrelse, men det er mulig å be om mindre beholdere og få redusert avgift.

23.8.2011

Handlingsplan med økonomiplan 2012-2015

Eldrerådet kommenterte planen med noen hovedpunkter fra "Eldrepolitisk program for Ås kommune 2011-2015".

Det må satses mer på forebyggende arbeid for alle aldersgrupper, fordi dette er viktig for velferd og helse. Innbyggere med behov for omsorg og pleie må få den hjelp de trenger. Alle over 70 tilbys gratis årlig helsekontroll hos fastlegen, fordi tidlig diagnose gir bedre prognose. Kapasiteten i hjemmesykepleien og hjemmehjelpen må økes for at alle skal kunne bo hjemme lengst mulig. Det må bygges flere omsorgsboliger i kommunen. Planlegging av tilbygg til Moer sykehjem må gjennomføres i valgperioden. Kommunens eldreentre/seniorsentre er viktig aktører for en best mulig eldreomsorg og bør derfor gis romslige arbeidsvilkår, både når det gjelder lokaler og praktisk støtte. Eldrerådet ser fram til at stillingen som seniorkontakt tilsettes og forventer å bli tatt med på råd om stillingsinstruksen.

27.9.2011

Framtidig organisering av pleie- og omsorgstjenesten i Ås kommune

Eldrerådet er sterkt engasjert i denne saken fordi det vil berøre de fleste av de eldre i kommunen. Etter en grundig diskusjon kom elderrådet til at de vil minne kommunen om ansvaret for de eldre, den raskest voksende aldersgruppen i kommunen. Gjennom en betydelig egeninnsats drives to eldreentre i kommunen. De kommunale tilskuddene har blitt redusert de siste årene. Ås seniorsenter trenger tilfredsstillende lokale med stor nok kapasitet til det økende antall eldre sør i kommunen. Nordby eldreenter har gode lokaler men drives uten kommunale tilskudd.

Ås elderråd etterlyste tilsetting i stillingen som seniorkontakt i kommunen. Eldrerådet mener at det haster med å få lyst ut og tilsatt i stillingen og ønsker å delta i arbeidet med å lage stillingsinstruks for seniorkontakten.

Kommuneplan 2012-2015 Drøftingssak

Ås elderråd vedtok følgende uttalelse til Rådmannens høringsutkast, kap. 7.3 Helse og sosial.

Hjemmetjenesten

"Forebygge ensomhet og isolasjon" er et av flere mål i kapittel 7.3.1 Pleie og omsorg.

Hjemmetjenesten er viktig for å nå dette målet, både for de som bor hjemme og for de som har eldrebolig. Antall pleietrengende både over og under 67 år er stigende, slik at det er behov for en betydelig utvidelse av tjenesten.

Befolkningsutvikling

Prognosene for befolkningsutvikling i planforslaget viser en 72 % økning (401 personer) i gruppen 80 år og eldre i perioden 2010-2023. Gruppen 67-79 år forventes å øke med 65 % (882 personer) i samme periode. Ingen andre aldersgrupper har en tilnærmet like stor vekst i planperioden. Prognosen sier at folketallet i kommunen øker med 21 % fram til 2023.

Ås elderråd finner få referanser til de utfordringer som økt antall eldre vil medføre for helse og sosialsektoren i kommunen. Tabellen på side 56 viser at med 20 % dekningsgrad trenger kommunen 191 plasser med heldøgns pleie og omsorgstjenester i 2023. Det betyr at planleggingen av fordobling av kapasiteten, enten ved en utvidelse av Moer sykehjem eller ved

nybygg i Nordby, må komme i gang snart. I mellomtiden må det finnes løsninger som tar hånd om det økende antall pleietrengende.

Kommunen har i dag 72 omsorgsboliger å tilby. Dette antallet må også dobles gjennom en gradvis økning i planperioden. Behovet for omsorg varier og noen omsorgsboliger bør bemannes for å ta vare på brukere som trenger tilsyn.

Eldresenter

Eldresentrene har også en viktig rolle ved å forebygge ensomhet og isolasjon. Ås kommune har et godt drevet eldresenter med høvelige lokaler i Granheimtunet i Nordby. Kommunen stilte lokaler til disposisjon og gjennom en stor dugnadsinnsats har den nordlige delen av kommunen fått et velfungerende eldresenter. Et romslig og lyst møterom, kjøkken og rom for hobbyaktiviteter gjør at de eldre i Nordby har et eldresenter som gir mye hygge.

Eldresenteret i sentrumsområdet hadde tilhold i kjellerlokaler under Kulturhuset og forventer å få flytte tilbake i lokalene etter renovering av bygningen. Lokalet er imidlertid for lite i forhold til antall besøkende. Kjøkkenet er trangt og det er små muligheter for hobbyarbeid.

Ås eldreråd har ved flere anledninger pekt på behovet for bedre lokaler til Ås eldresenter. Vi mener at kommunen bør reservere et tilstrekkelig areal i et av utbyggingsområdene i Ås sentrum slik at også de eldre sør i kommunen også får et velfungerende eldresenter.

Eldrepolitisk program 2011-2015

Eldrerådet vedtok et program for perioden 2011-2015 med følgende overordna mål for eldrepolitikken i kommunen.

Kommunen skal ha trygge miljøer for alle aldersgrupper. Eldre kan ha redusert bevegelse og trenger derfor tilrettelagte perronger for å komme på tog og buss. Butikker, kjøpesentra og offentlige lokaler må legge til rette for god fremkommelighet også for de som ikke lenger er så spreke til beins. De gode miljøene i lokalsamfunnene i kommunen må videreutvikles til beste for eldre og yngre.

Ås eldreråd vil prioritere følgende:

- Tiltak i helse og kosthold for bedre livskvalitet, fysisk og mental helse.
- Forebygge skader og sykdom blant eldre.
- Trygge miljøer i alle lokalsamfunn i kommunen.
- En fleksibel, brukerorientert omsorg og pleie for å ta vare på den enkeltes sosiale, fysiske og psykiske behov.
- Muligheter for eldre kan bruke sine ressurser i aktivt kultur og samfunnsengasjement.

Boliger for eldre

På grunn av manglende kapasitet på sykehjem og omsorgsboliger får stadig flere eldre pleie i sin egen bolig. Ås kommune er overkommelig i utstrekning og hjemmetjenestene gjør en svært god innsats for de eldre som har behov for hjelp.

- Universell utforming er et krav ved all boligbygging blant annet ved at det bygges heis med plass til sykebare i alle nybygg uten direkte ankomst.
- Kommunen bør skaffe tomtearealer for å bygge hensiktsmessige boliger for eldre.
- Det legges til rette for at eldre kan fortsette å bo hjemme så lenge som mulig.

- Bygging av flere omsorgsboliger prioriteres.
- Planlegging av nye sykehjemsplasser settes i gang.
- Vaktmestertjenesten har stor betydning for hjemmeboende eldre.

Helse

Vi har ansvar for å holde oss fysisk aktive så lenge som mulig og ta vare på egen helse. Kommunen har gode muligheter for sosialt fellesskap med to eldresentre og mange foreninger som også eldre aldersgrupper kan ha glede av.

- Fastlegene kaller inn alle som har fylt 70 pr til årlig helsekontroll.
- Det er viktig å undersøke grundig om pasienten har sykdommer som ofte rammer eldre. Tidlig diagnose gir bedre prognose for de fleste sykdommer.
- Fastlegene bør i større grad foreta hjemmebesøk der dette er nødvendig.

Kosthold

Riktig sammensatt mat av høy kvalitet kan forebygge sykdommer i alle aldersgrupper. Fersk mat, frukt og grønnsaker daglig øker livskvaliteten og skjerper matlysten. Undersøkelser har vist at en del av pasientene ved norske sykehus er underernærte. Hjemmeboende enslige menn kan ha behov for opplæring i kosthold om de blir alene.

- Det tilbys kurs i matlaging for eldre.
- Kostholdet ved kommunale sykehjem følges opp.
- Maten som bringes ut til hjemmeboende eldre skal ha en sammensetning som tilfører alle viktige næringsstoff og skjerper appetitten.

Eldresenter/seniorsenter i kommunen

Gjennom en betydelig egeninnsats drives det to senter for eldre i kommunen. De kommunale tilskuddene har blitt sterkt redusert i løpet av de siste år på grunn av dårlig økonomi i kommunen. Det har ført til økt arbeidspress på de frivillige som deltar på kjøkken og leder arbeidet i hobbyrom. Det er relevant å spørre om kanskje økt tilskudd for større aktivitet ved sentrene kan utsette tidspunktet da kommunen må skaffe omsorgsbolig/sykehjemsplass for den enkelte.

Nordby eldresenter har gode lokaler med kjøkken og egne rom for hobbyaktiviteter. Ås seniorsenter har alt for lite areal i forhold til medlemsmassen og mangler aktivitetslokaler.

- Ås seniorsenter skaffes tilfredsstillende lokaler for å ta unna sterkt økende antall eldre og for å få plass til hobbyaktiviteter for eldre.
- Dersom det ikke er mulig å skaffe tilstrekkelig areal på et sted bør det vurderes å dele aktiviteten sør i kommunen på to seniorsentra.

Overgrep mot eldre

Dessverre forekommer det overgrep mot eldre. Norsk pensjonistforbund anslår at mellom fire til seks prosent av befolkningen over 65 år opplever fysiske, psykiske, økonomiske og seksuelle overgrep. Omsorgssvikt og mangel på den hjelp eldre har krav på fra kommunen er også et overgrep.

- Det er 0-toleranse for overgrep eldre.

- Alle må bli flinkere til å identifisere og etterforske overgrep mot eldre.

8.11.11

Handlingsprogram med økonomiplan 2012 – 2015

Eldrerådet diskuterte rådmannens forslag til budsjett for 2012 og vedtok følgende uttalelse:

Andre arrangementer

Eldredagen 2011

Ås eldreråd inviterte til markering av den internasjonale eldredagen i Ås seniorsenter lørdag 1. oktober. Forfatter Tordis Ørjasæter holdt et spennende foredrag, illustrert med bilder, om ”Blomstergleder hos Kristin Lavransdatter”. Ås seniorkor hadde en flott konsert. Det var ca 140 deltakere på markeringen.

Samarbeid mellom Follo-kommunene om Samhandlingsreformen.

Ås eldreråd arrangerte felles møte for alle eldreråd i Follo på Moer sykehjem 23.8.2011 for at eldrerådene skulle bli orientert om samarbeidet i Follo om gjennomføringen av Samhandlingsreformen. Prosjektleder Ingvild Belk-Olsen orienterte og svarte på spørsmål fra medlemmene i eldrerådene.